

Stefan Sjöblom
Anna Sandström

**Granskning av
Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbunds
Årsredovisning
År 2019**

Borås Stads Revisionskontor

Besöksadress: Sturegatan 42
033-35 71 56

Telefonnummer:

Postadress: Borås Stad, Revisionskontoret, 501 80 Borås

Hemsida: <http://www.boras.se/revisionskontoret>

E-post: revisionskontoret@boras

Innehållsförteckning

1 INLEDNING.....	2
1.1 SYFTE OCH REVISIONSFRÅGOR.....	2
1.2 AVGRÄNSNINGAR.....	3
1.3 REVISIONSKRITERIER	3
1.4 ANSVARIG NÄMND/STYRELSE	4
1.5 METOD	4
1.6 PROJEKTORGANISATION.....	5
2 GRANSKNINGSRESULTAT	6
2.1 ÅRSREDOVISNING	6
2.1.1 Förvaltningsberättelse.....	7
2.2 REDOVISNINGSPRINCIPER.....	8
2.3 BALANSKRAV.....	8
2.4 RESULTAT- OCH BALANSRÄKNING	8
2.4.1 Ekonomiskt resultat	9
2.5 RÄTTVISANDE RÄKENSKAPER OCH GOD REDOVISNINGSSSED	10
2.5.1 Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer.....	10
2.5.2 Kassaflödesanalys	11
2.6 BEDÖMNING AV DIREKTIONENS MÅL MED BETYDELSE AV GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING	11
2.7 MÅLUPPFYLLELSE.....	12
2.8 BEVAKNINGSSOMRÅDEN.....	15
2.8.1 Fördjupad granskning	17
2.8.2 Intern kontroll.....	18
2.9 ÖVRIGA IAKTTAGELSER	18
3 SAMMANFATTANDE BEDÖMNING.....	19

1 Inledning

Enligt kommunallag (2017:725) ska förbundets revisorer pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Revisorerna ska även bedöma om årsredovisningen är förenligt med de mål som Direktionen fastställt.

Granskningen sker utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv. Granskning av årsredovisningen inklusive verksamhetsmässigt resultat/måloppfyllelse har genomförts av Borås Stads Revisionskontor och redovisas i innevarande rapport.

Årsredovisningen och revisorernas bedömning ska behandlas av respektive medlemskommuns Kommunfullmäktige. Syftet är bland annat att ge Kommunfullmäktige underlag för uppföljning och styrning av den fortsatta verksamheten, så att god ekonomisk hushållning kan säkerställas. Ställningstagandena i revisionsberättelsen utgår från en samlad bedömning av all den granskning av förbundets verksamhet som har genomförts under året.

1.1 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att den ska vara ett underlag till revisorernas ställningstagande i revisionsberättelsen gällande ansvarsfrihet. Granskningen sker utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv. Denna styr vilka Rekommendationer från Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) som används i granskningen.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Är årsredovisningen upprättad enligt gällande lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), gällande rekommendationer från RKR samt i enlighet med god redovisningssed?
- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? (med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar)

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?
- Ger årsredovisningen en rättvisande bild av resultatet för förbundet?
- Har balanskravet uppfyllts?
- Har verksamheten bedrivits på ett sätt som gör att Direktionens beslutade mål, finansiella likväl som verksamhetsmässiga, för god ekonomisk hushållning uppnåtts?

1.2 Avgränsningar

I granskningen ingår inte följande rekommendationer: RKR R2 Intäkter, RKR R14 Drift- och investeringsredovisning och RKR R15 Förvaltningsberättelse. Dessa gäller från räkenskapsår 2020, i och med att dessa har getts ut i reviderade versioner relativt sent under hösten 2019, men tidigare tillämpning uppmuntras. Men anledningen av detta granskar Revisionskontoret bara dessa översiktligt.

1.3 Revisionskriterier

Granskningen har utförts enligt kommunallag (2017:725), lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), God revisionssed i kommunal verksamhet samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Granskningen har utförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning.

Räkenskaperna granskas enligt följande:

- Att redovisningen följer krav på räkenskapsföring enligt 11 kap kommunallagen, d.v.s. att räkenskaper och årsredovisning upprättats
- Att upplysning lämnats om utfallet, finansieringen av verksamheten och den ekonomiska ställningen vid årets slut
- Att upplysning lämnats om borgensförbindelser och övriga ansvarsförbindelser

- Att årsredovisningen är upprättad med iakttagande av god redovisningssed. God redovisningssed innebär att redovisningsskyldiga i första hand ska följa lagar och rekommendationer och i övriga fall, då det inte finns någon specifik regel, tillämpa god sed
- Att redovisningen är materiellt rätt (alla tillgångar och skulder existerar och avser SÄRF)
- Att redovisningen är rätt periodiserad (alla intäkter och kostnader avser redovisningsåret)

Övriga delar kommer att granskas översiktligt i syfte att bedöma om uppgifter som ska ingå i årsredovisningen enligt lag och rekommendationer från RKR har lämnats.

1.4 Ansvarig nämnd/styrelse

Direktionen i Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (SÄRF) är ansvarig.

1.5 Metod

Granskningen grundas på analys av resultat- och balansräkning samt utökad granskning av poster och processer som är av väsentlig betydelse för resultat och ställning. Granskningen innefattar att granska ett urval av underlag och annan information i räkenskapssammandraget samt att pröva de redovisningsprinciper som använts i verksamheten. Planeringen har genomförts med utgångspunkt i en risk- och väsentlighetsanalys, där insatser koncentreras till där risken för väsentliga fel är störst. Därutöver ska granskningen innehålla en bedömning om årsredovisningen är rättvisande, d.v.s. att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till felaktigt beslutsfattande.

Granskningen är genomförd med kontrollmålsmetodik och ett kvalitetssäkrat systemstöd¹. Granskning av fakturaunderlag och stickprov av specifikationer har genomförts. Stickprov av konton med större avvikelser mellan åren 2018 och 2019 har utförts.

En genomgång av balanskontona samt rutiner för periodiseringar har genomförts. Vidare har avstämningar och kontroll av anläggningsreskontran, moms- och skatteredovisning utförts. En redogörelse av pensionsavsättning och prognos har avhandlats.

Stickprov av förbundets specifikationer har genomförts.

Avstämning har skett med förbundets ekonomiavdelning.

Revisorerna i SÄRF hade möte med Direktionen 25 september 2019.

1.6 Projektorganisation

Stefan Sjöblom är granskningsledare. Granskningsmedarbetare är Anna Sandström.

¹ Revisionskontoret i Borås, Revisionskontoren i Norrköping, Linköping, Gävle, Helsingborg, Malmö och Revisionsenheten i Sörmlands läns landsting använder ett gemensamt systemstöd för granskning av delårsbokslut och årsredovisning

2 Granskningsresultat

Nedan avrapporteras de iakttagelser och granskningsresultat som framkommit vid granskning av förbundets årsredovisning.

2.1 Årsredovisning

Enligt lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) ska kommunalförbund upprätta en årsredovisning.²

En årsredovisning ska bestå av:

- en resultaträkning,
- en balansräkning,
- en kassaflödesanalys,
- noter,
- en driftredovisning,
- en investeringsredovisning, och
- en förvaltningsberättelse.

² LKBR, 1 Kap. 3 §

Revisionskontoret bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av förbundets resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala bokförings och redovisningslagen och god redovisningssed.

Årsredovisningens struktur, modell för analys av finansiell utveckling och ställning samt den ekonomiska redovisningen av verksamheten är i huvudsak god.

2.1.1 Förvaltningsberättelse

Enligt lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) 11 kap ska en förvaltningsberättelse innehålla följande delar:

- Utvecklingen av verksamheten
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- Händelser av väsentlig betydelse
- Förväntad utveckling
- Väsentliga personalförhållanden
- Andra förhållanden av betydelse för styrning och uppföljning
- God ekonomisk hushållning
- Ekonomisk ställning
- Balanskravsresultat

I förvaltningsberättelsen ska information lämnas om viktiga händelser som inträffat under rapportperioden. Revisionskontoret bedömer att SÄRF:s årsredovisning följer den uppställning som anges i 11 kap i LKBR.

Revisionskontoret konstaterar att förvaltningsberättelsen innehåller en sammanställning av mål och uppdrag och att framställningen i allt väsentligt är deskriptiv. I årsredovisningen genomförs en samlad bedömning om att målen för god ekonomisk hushållning uppnås under 2019.

Revisionskontoret bedömer i stort att den information som lämnas i förvaltningsberättelsen ger en rättvisande bild av förbundets resultat och ställning.

2.2 Redovisningsprinciper

I årsredovisningen har samma redovisningsprinciper använts som vid föregående bokslut.

2.3 Balanskrav

Ett kommunalförbund ska enligt kommunallagen göra en avstämning av balanskravet och redovisas i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt kommunallagen regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat.

RKR har i sin rekommendation RKR R15 lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och kommunallagen.

Enligt 11 kap. 10 § LKBR ska upplysningar om årets resultat efter balanskravsjusteringar och balanskravsresultat redovisas i förvaltningsberättelsen. Vidare framgår att vid beräkningen av balanskravsresultatet, som är kopplat till kommunallagens balanskrav, ska årets resultat rensas för vissa poster som inte härrör från den egentliga verksamheten.

SÄRF redovisar en avstämning av balanskravet enligt RKR R15 i förvaltningsberättelsen. Förbundets överskott för året uppgår till 0,4 Mnkr och det finns inga negativa historiska resultat att beakta.

2.4 Resultat- och balansräkning

Enligt 5 kap. 1 § LKBR ska resultaträkningen i sammandrag redovisa samtliga intäkter och kostnader under räkenskapsåret. Enligt 5 kap 2 § LKBR ska resultaträkningen ställas upp i följande form:

- Verksamhetens intäkter
- Verksamhetens kostnader
- Avskrivningar
- Verksamhetens nettokostnader

- Skatteintäkter
- Generella statsbidrag och utjämning
- Verksamhetens resultat
- Finansiella intäkter
- Finansiella kostnader
- Resultat efter finansiella poster
- Extraordinära poster

Enligt 6 kap 1 § LKBR ska balansräkningen i sammandrag redovisa förbundets samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda panter och ansvarsförbindelser ska tas upp inom linjen.

Revisionskontoret konstaterar att SÄRF:s resultat- och balansräkning redovisar samtliga intäkter och kostnader under räkenskapsåret. Uppställningen följer lagstiftningens format.

2.4.1 Ekonomiskt resultat

Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund (SÄRF) redovisar ett överskott på 0,4 Mnkr för perioden 2019-01-01 – 2019-12-31, vilket innebär ett positivt resultat om 2,8 Mnkr jämfört med budget för samma period.

Överskottet beror i huvudsak på minskade kostnader för pensioner. Av de femton medarbetare som kunde gå i avtalspension (SAP-R) under 2019 gick åtta stycken i pension. Det pågår en generationsväxling inom förbundet. Sju anställda har flyttat fram sin pension vilket minskat kostnaderna för förbundet under 2019.

Branden i februari 2019 på Evedalsgatan i Borås var en större händelse och kostade SÄRF 1,1 Mnkr.

Det egna kapitalet uppgår till 51,6 Mnkr (år 2018: 51,2 Mnkr). Eget kapital ska täcka den ansvarsförbindelse som finns för pensionsutfästelse före 1997 på 14,6 Mnkr samt förbundets risker.

Revisionskontorets uppdrag är att bedöma om årsredovisningens ekonomiska resultat är förenligt med Direktionens beslut om finansiella mål och om verksamheten bedrivs i enlighet med fastställda mål.

Förbundet budgeterar årligen utifrån överenskomna medlemsavgifter enligt rambudget. Förbundet förväntas inte generera något överskott utan målet är nollresultat varje enskilt år. I beslutad rambudget ingår kostnad för SAP-R (Särskild Avtalspension inom Räddningstjänst) enligt prognos per föregående årsskifte.

Revisionskontoret noterar att det finansiella målet om ett nollresultat uppnås.

2.5 Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed

Enligt 1 kap. 4 § LKBR ska bokföring och redovisning fullgöras på ett sätt som överensstämmer med god redovisningssed.

Bokslutsprocessen har adekvata anvisningar som har informerats i rimlig tid innan bokslutets transaktioner ska vara genomförda. Huvudsakliga bokslutsjusteringar har bokförts i redovisningssystemet.

2.5.1 Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer

Revisionskontoret har granskat RKR R3 Immateriella anläggningstillgångar. SÄRF har inga immateriella anläggningstillgångar.

Revisionskontoret har granskat RKR R14 Investeringsredovisning. SÄRFs investeringsredovisning följer huvudsakligen RKR R14.

Investeringsredovisningen har stämts av och analyserats. Årets investeringar uppgår till 9,4 mnkr. Investeringsbudgeten uppgick till 20,1 mnkr. Förbundet lämnar en förklaring till varför årets investeringar avviker mot budget. Under 2020 kommer resten av de planerade investeringarna att genomföras.

Revisionskontoret noterar att årsredovisningen skulle kunna ha med en kolumn för budgetavvikelse i tabellen för årets investeringar.

2.5.2 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning. Revisionskontoret har granskat RKR R13 Kassaflödesanalys. Kassaflödesanalysen med tillhörande noter är korrekt. Enligt RKR R13 ska räntor och utdelningar ska hänföras till den löpande verksamheten. SÄRF redovisar erlagd ränta (inklusive ränta på pension) i kassaflödesanalysen. Det är det en ränta på pensionen som uppstår genom att man så att säga lånar de anställdas pensionsmedel tills pensionen betalas ut. Detta bekräftas även i kontakt med en extern redovisningsexpert.³ Det är alltså att betrakta som en ränta på lån och en finansiell kostnad. SÄRFs kassaflödesanalys stämmer med RKR 13.

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning. Den tillämpade modellen bedöms överensstämma med RKR:s rekommendation.

2.6 Bedömning av Direktionens mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Från och med år 2006 gäller för samtliga kommuner och kommunalförbund att Kommunfullmäktige ska fastställa mål för "god ekonomisk hushållning" enligt 11 kap 1 § kommunallagen. Enligt kommunallagen föreligger därutöver krav på att "fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen".

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om målen och riktlinjerna för en god ekonomisk hushållning enligt 11 kap. 6 § första och andra styckena kommunallagen har uppnåtts och följts.⁴ Förbundet bedömer i årsredovisningen att SÄRF uppfyller kraven på god ekonomisk hushållning.

Revisionskontoret noterar att SÄRF:s budget och årsredovisningen har en skrivning om god ekonomisk hushållning. Förbundet uppnår det finansiella målet för 2019, det vill säga uppnår minst ett nollresultat. Verksamhetsmålen enligt

³ KPMG Göteborg, Josefine Kjellberg, 2020-02-17

⁴ LKBR 11 kap. 8 §

handlingsprogrammet för skydd mot olyckor och budget och handlingsplan 2019 redovisas nedan i kapitel 2.7.

2.7 Måluppfyllelse

Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbunds målarbete

Kommunallagen ställer krav på att budgeten ska vara i balans och att budget och flerårsplan ska innehålla finansiella mål, samt mål och riktlinjer för verksamheten. Målen ska följas upp kontinuerligt, och det är Direktionens ansvar att i årsredovisningen utvärdera måluppfyllelsen.

Södra Älvsborgs Räddningstjänsts (SÄRF) förbundsordning utgör grunden för förbundets verksamhet och fastställs av respektive medlemskommuns fullmäktige. Direktionen beslutar om ett handlingsprogram som reglerar målsättning och ambitioner för SÄRF för varje mandatperiod. I handlingsprogrammet 2016-2019 framgår 54 prestationsmål för SÄRF avseende mandatperioden. Dessa mål är uppdelade per verksamhetsområde.

Verksamheten 2019 ska genomföras enligt beslutade prestationsmål i handlingsprogrammet för perioden 2016-2019. Prioriterade aktiviteter för 2019 fastställdes av Direktionen 2018-12-14 i Verksamhetsplan och internbudget för 2019. Sammantaget fastställdes 16 prioriterade aktiviteter för 2019. I bilaga tre till årsredovisningen redovisas uppföljning och utfall av prioriterade aktiviteter per 2019-12-31 i sammanfattad form. I uppföljningen framgår prioriterade aktiviteter för 2019 inom respektive verksamhetsområde samt områdets prestationsmål för perioden 2016-2019. Samtliga beslutade prioriterade aktiviteter i verksamhetsplanen följs upp tillsammans med en skattning av måluppfyllelsen/genomförandet.

Måluppfyllelsen avseende prioriterade aktiviteter per 2019-12-31 redovisas i enlighet med nedanstående:

Förbundets prioriterade aktiviteter 2019 för verksamhetsområdet förebyggande verksamhet

Tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor:

0 0 1 av 1 prioriterade aktiviteter
2019

Tillstånd och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor:

0 0 1 av 1 prioriterade
aktiviteter 2019

Samhällsplanering:

0 0 1 av 1 prioriterade aktivitet
2019

Sotning och brandskyddskontroll:

0 0 1 av 1 prioriterad aktivitet
2019

Krisberedskap:

0 0 1 av 1 prioriterad aktivitet
2019

Insatsuppföljning

0 0 1 av 1 prioriterad aktivitet
2019

Utöver ovanstående finns sammantaget 25 beslutade prestationsmål för verksamhetsområdet från Handlingsprogram 2016-2019.

Förbundets prioriterade aktiviteter 2019 för verksamhetsområdet operativ verksamhet

Räddningsinsatser enligt LSO och andra uppdrag:

0 1 1 av 2 prioriterade aktiviteter 2019

Insatsplanering:

0 0 1 av 1 prioriterad aktivitet 2019

Utöver ovanstående finns sammantaget 11 beslutade prestationsmål för verksamhetsområdet från Handlingsprogram 2016-2019.

Förbundets prioriterade aktiviteter 2019 för verksamhetsområdet stödverksamhet

Teknik och fastighet:

0 0 1 av 1 prioriterade aktiviteter 2019

Information, rådgivning och extern utbildning:

0 0 3 av 3 prioriterade aktiviteter 2019

Metodutveckling, intern utbildning och övning:

0 0 2 av 2 prioriterade aktiviteter 2019

Verksamhet och chefsstöd:

0 0 1 av 1 prioriterade aktiviteter 2019

Utöver ovanstående finns sammantaget 18 beslutade prestationsmål för verksamhetsområdet från Handlingsprogram 2016-2019.

Sammantaget redovisar förbundet i delårsrapporten följande måluppfyllelse per 2019-08-31:

0 1 15 av 16 prioriterade aktiviteter 2019

Sammantaget är 15 av 16 prioriterade aktiviteter helt genomförda per 2019-12-31. Förbundet skattar i årsredovisningen måluppfyllelsen helt eller delvis till 96 % genomfört under året.

En prioriterad aktivitet är delvis uppfylld. Förbundet förtydligar med en kommentar om orsaken till förhållandena och förbundets planerade åtgärder.

Förbundets uppföljning av Handlingsplanen för 2016-2019

De 54 beslutade prestationsmålen från handlingsprogrammet 2016-2019 redovisas av förbundet i bilaga 3 till årsredovisningen. Dessa redovisas enligt nedan:

0 8 46 av 54 prestationsmål 2016-2019

Sammantaget är 46 av 54 prestationsmål uppfyllda per 2019-12-31. Förbundet skattar i årsredovisningen den totala måluppfyllelsen till 91 % genomfört under 2016-2019.

Aktiviteter där förbundet skattat måluppfyllelsen till mindre än 100 % under perioden (totalt 8 prestationsmål) förtydligas med kommentarer om orsaken till förhållandena och förbundets planerade åtgärder.

Säkerhetsmål

Handlingsprogrammet 2016-2019 innehåller sex stycken säkerhetsmål som redovisas i bilaga 4 till årsredovisningen. Enligt handlingsprogrammet är målet med uppföljningen att sammanställa samtliga uppföljningar som ett underlag till nästkommande handlingsprogram. Handlingsprogrammet 2020-2023 är redan beslutat av Direktionen 6 december 2019. Målet med att följa upp dessa blir istället kopplat till syftet att utvärdera om aktiviteterna fått en positiv effekt på säkerheten i samhället. Revisionskontoret konstaterar att de sex säkerhetsmålen har följts upp men att de är utformade på ett sådant sätt att de inte går att mäta. Målen är inte fullt ut SMARTA - Specifika, Mätbara, Acceperade, Realistiska, Tidssatta och Aktivitetsskapande. Revisionskontoret noterar att SÄRF i det nya Handlingsprogrammet 2020-2023 arbetat om målen.

2.8 Bevakningsområden

Revisorerna i SÄRF har särskilt under året bevakat följande områden: handlingsprogram 2020-2023, skogsbränderna och Guttasjön.

Handlingsprogram 2020-2023

Direktionen har under året beslutat om ett nytt handlingsprogram för perioden 2020-2023. Beslut togs av Direktionen 6 december 2019. Det gamla

handlingsprogrammet som beslutades av Direktionen 11 december 2015 gällde för perioden 2016-2019.

Handlingsprogrammet syftar enligt SÄRF till att vara ett strategiskt styrdokument för förbundet som kan anpassas utefter rådande förhållanden och förändringar som sker i samhället med ständig omvärldsbevakning och riskbedömning. De övergripande målen i handlingsprogrammet bygger på räddningstjänstens uppdrag som bryts ned till mål i årliga verksamhetsplanerna som också beskriver vilka aktiviteter som ska genomföras under året. Resultat och måluppfyllelser återkopplas till medarbetare likväl som organisationen i sin helhet. Direktionen har även antagit en ny förbundsordning 25 september 2019 som kommer gälla från 1 januari 2020.

Skogsbränder

Med anledning av skogsbränderna under den varma sommaren 2018 tillsatte Regeringen en utredning. En särskild utredare med branschkunskap skrev en rapport som lämnades till Regeringen i januari 2019. I rapporten konstateras att på de flesta håll i landet lyckades räddningstjänsten effektivt begränsa och släcka skogsbränderna– ofta i samverkan med andra. Även om insatserna i stort sett gick bra framkom många brister. Bland annat konstaterades att Sverige inte är tillräckligt väl rustat för att medborgarna ska kunna känna sig trygga inför framtida stora och komplicerade skogsbränder.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har efter de omfattande skogsbränderna sommaren 2018 stärkt skogsbrandsberedskapen. Bland annat finns fler skogsbrandsdepåer, ett förbättrat prognossystem för brandrisker och stärkt samarbete med internationella aktörer. MSB har tagit fram en vägledning i skogsbrandsläckning som främst vänder sig till kommunal räddningstjänst, framför allt till personal som aktivt deltar vid brandbekämpningen ute i skog och mark. Sommaren 2019 var vädermässigt svalare än 2018 och skogsbränder förekom i betydligt mindre omfattning än under sommaren 2018. En idé om hur småskaliga insatser med flygplan kan göra skillnad vid brand i skog och mark har presenterats av brandmän på SÄRF.

Guttasjön

Under de två senaste åren har fokus varit på renovering och upprustning avseende SÄRF:s övningsfält på Guttasjön. Under året har arbetet med att sektionera fältet och arbeta med nyskapande arbete fortsatt. En förstudie kring möjlighet till ombyggnation av huvudbyggnaden har genomförts då den är i stort behov av renovering. Entrén och matsalen kommer bland annat renoveras och det kommer att skapas fler utbildningslokaler på mellanvåningen. En dialog förs med Lokalförsörjningsförvaltningen i Borås Stad. Under året invigdes ett nytt snickeri och ett motorsågshus på området. Flertalet kurser har hållits på Guttasjön under året.

2.8.1 Fördjupad granskning

Revisorerna i SÄRF har under 2019 genomfört en granskning av inköpsprocessen i SÄRF. Granskningen har utförts av Revisionskontoret i Borås Stad. Syftet med granskningen har varit att granska om förbundet har säkerställt en ändamålsenlig inköpsprocess och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Granskningen visar att det finns regler för inköp och upphandling inom förbundet. Det finns även en utförlig processbeskrivning som beskriver hela inköpsprocessen. SÄRF har antagit delegationsbestämmelser som bland annat avser inköp. Det är ett fåtal personer inom förbundet som har delegation att besluta om inköp. I granskningen framkommer att reglerna för inköp inte uppdaterats sedan 2016 och att det är oklart vem som ansvarar för revidering av dokumentet. Detsamma avseende dokumentet som anger beloppsgränser för olika upphandlingsförfaranden. Även delegationsordningen innehåller inaktuella beloppsgränser och innehåller hänvisning till inaktuell lagstiftning.

Revisionskontoret bedömer att det råder en hög medvetenhet kring inköp och inköpsprocessen inom förbundet. Samtidigt ställer SÄRF:s unika verksamhet speciella krav på material och på vilken ort man kan genomföra inköp. Om man identifierar ett behov av inköp och behöver hjälp med upphandling vänder sig förbundet till Koncerninköp i Borås Stad. Förbundet saknar central inventarieförteckning och genomför inte systematisk stöldskyddsmärkning.

Granskningen visar vidare att det inte förekommer några större avvikelser i de stickprov som genomförts gällande avtalstrohet. Revisorernas sammanfattande bedömning är att förbundet i huvudsak har säkerställt en ändamålsenlig inköpsprocess. Den interna kontrollen gällande inköp anses vara tillräcklig.

2.8.2 Intern kontroll

Direktionen ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med förbundsordning samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Direktionen för Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund har vidare ansvar för att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund har en plan för intern kontroll för 2019 som antagits av Direktionen 2019-03-15. Förbundet har genomfört en riskanalys som grund för upprättandet av plan för intern kontroll. Riskanalysen omfattar 68 risker. Planen för intern kontroll omfattar tre kontrollmoment. Utöver internkontrollplanen genomför förbundet kontroller och uppföljning av samtliga identifierade risker. Direktionen har 2017-10-13 antagit en policy för intern styrning och kontroll.

Förbundet genomför tertialuppföljningar där det bland annat ingår uppföljning av plan för intern kontroll, genomgång av kontrollåtgärder utifrån årets riskanalys samt uppföljning av budget, verksamhetsplan och genomförda förbättringsområden.

SÄRF redovisar uppföljningen av intern kontroll 2019 som bilaga 5 till årsredovisningen.

2.9 Övriga iakttagelser

Stickproven visar att så kallade övrigt konton såsom övriga inventarier innehåller flera fakturor som bör konteras på andra mer specifika konton.

Revisionskontoret noterar efter avstämning med ekonomichef att SÄRF numera erhåller ränta på det egna kapitalet 51,6 miljoner⁵ som är insatt hos internbanken i Borås Stad.

⁵ SÄRF Årsredovisning 2019, sid. 32

3 Sammanfattande bedömning

Granskningen av Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbunds årsbokslut bedöms i huvudsak utifrån kommunallagen, lag om kommunal bokföring och redovisning, rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning och God redovisningssed. I granskningen av förbundets årsredovisning utgår bedömningarna från följsamhet mot Direktionens budgetbeslut och eventuella beslut om specifika mål och prioriterade aktiviteter som avser budgetåret 2019. Den interna kontrollen bedöms utifrån riskanalys och plan för intern kontroll samt dess uppföljning. I den sammanfattande bedömningen ingår i förekommande fall också granskningsresultat från granskning av bevakningsområden och de fördjupade granskningar som har varit riktade mot förbundet under året.

Granskningen visar att förbundets årsredovisning är upprättad i enlighet med de krav som finns för resultat- och balansräkning. För helåret 2019 redovisar förbundet ett överskott på 0,4 Mnkr, vilket är 2,8 Mnkr bättre jämfört med budget. Årsredovisningen innehåller en förvaltningsberättelse och lämnar upplysningar om måluppfyllelse.

Sammantaget konstateras att förbundet genomfört uppföljning avseende samtliga de 16 prioriterade aktiviteter Direktionen fastställt för 2019. Sammantaget är 15 av 16 prioriterade aktiviteter helt genomförda per 2019-12-31. Förbundet skattar i årsredovisningen måluppfyllelsen till 96 % genomfört under året och bedömer därmed att kravet på god ekonomisk hushållning uppfylls.

Inom ramen för årsredovisningen avrapporterar förbundet även utfallet av de prestationsmål som Direktionen beslutat om i Handlingsprogram 2016-2019. Sammantaget är 46 av 54 prestationsmål från Handlingsprogram 2016-2019

uppfyllda per 2019-12-31. Förbundet skattar i årsredovisningen den totala måluppfyllelsen till 91 % genomfört under perioden.

Förbundet har en plan för intern kontroll för 2019 som antagits av Direktionen. Förbundet har genomfört en riskanalys som grund för upprättandet av plan för intern kontroll. Direktionen har antagit en policy för intern styrning och kontroll. SÄRF redovisar uppföljningen av intern kontroll i årsredovisningen.

Revisorerna i SÄRF har under 2019 genomfört en granskning av inköpsprocessen i SÄRF. Revisorernas sammanfattande bedömning var att förbundet i huvudsak har säkerställt en ändamålsenlig inköpsprocess. Den interna kontrollen gällande inköp bedömdes som tillräcklig.

Förbundets revisorer bedömer att förbundets årsredovisning i huvudsak är upprättad i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning, kommunallagen och God redovisningssed. Årsredovisningen följer rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Revisorerna bedömer att förbundets årsredovisning redogör för väsentliga händelser och lämnar genom sin förvaltningsberättelse en översiktlig redogörelse över hur förbundets verksamhet utvecklats under året. Samtliga av Direktionens prioriterade aktiviteter och prestationsmål följs upp på ett enhetligt sätt i årsredovisningen. Revisorerna bedömer att redovisningen av verksamhetsresultat och mål i årsredovisningen i huvudsak är förenliga med de mål som Direktionen beslutat om.

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av förbundets resultat och ställning. Revisorernas sammantagna bedömning är att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig.

Borås 2020-03-05

Andreas Ekelund,
Revisionschef, Revisionskontoret
Borås Stad

Stefan Sjöblom
Kommunal yrkesrevisor, Revisionskontoret
Borås Stad